

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalec in drugi nepremožni se naročnina znižata, ako se odlože pri opravištvu.

Irredenta. (Dalje.)

Zadnjič smo pisali na tem mestu, da razne okolščine in malenkosti, vsaka zase na videz čisto brez pomena, nakopičijo se do ogromnega dokaza, iz katerega je lahko spoznati zatoženstvo krivdo. Kolikor bolj pa je zatoženec pretkan, toliko pomenljivejši in toliko večje vrednosti so malenkostni dokazi proti njemu. Kako zvito, tihotapno pa sistematično in metodično postopa irredenta, je sploh znano, zato je lahko soditi, kako pomenljivi so tudi najmanjši pojavi irredente med Lahi.

Uzrokov je dovolj, da bi se irredentarski čini preiskovali z ono pozornostjo, natančnostjo in strogostjo, kot se preiskujejo veleizdajski pojavi, da bi se ne mogli potem zatoženci (irredentariji) še okrog hvaliti, da imajo dosti prijateljev, da so hitro izvedeli, da bo pri njih preiskava, da so imeli dosti časa vse sumljivo odpraviti in kaj boljšega pripraviti itd.

S kako vestjo li morejo trditi visoke osebe, ki vidijo osodo ljudstva, da irredente ni, ko se ta vendar že povsod tako očitno kaže? Grozne reči uganjajo irredentarski magistrati. Kar nam bližnost poroča o tem, je strašno, pa gotovo resnično, ker smo objavljati.

V dokaz, da je irredentarsko mišljenje prodrlo že v niže ljudstvo, navedemo sledeči slučaj:

O smrti italijanskega ministra Depretisa zaideta dva Slovenca tukaj v neko kvarno med Lahe. Tam jima kmalu prisleda dva rokodelca in začeta proslavljati Depretisa in Italijo ter proglašata Gorico italijanskim mestom. Slovenca, dasi dobro znana z onima rokodelcema, jima vendar ne upata dosti ugovarjati, ker nasprotnika sta obilo navdušena za zveličavo kraljestvo, in kavarina je prepolna njihovih somišljenikov. Med živim pogovorom pridejo do Hohenlohe-ve trditve v državnem zboru, da irredente ni med avstrijskimi Lahi. Proti tej trditvi so izrazita rokodelca: „Mi delamo in bomo delali na to, da se bode morala Avstrija umakniti Italiji ne le iz Tridenta, ampak tudi s Primorskega in iz Istrijo do Save.“ Ko se Slovenca tej gorke razpravi iz ka-

varne umakneta, zadoni za njima iz ust nazočih: „erviva Italija!“

Iz tega je videti, kako upljivajo na ljudstvo. — Le seznanj se s kakim rudečkarjem (saj jih gotovo mnogo poznaš) in začni z njim govoriti o tej zadevi pa reci mu, zakaj ne spojni hitro svojega programa, da pridejo pod Italijo, kmalo ti bode odvrnil: „Naj nas le rediše Avstrija, kedar bomo dosti pripravljeni, nas bo že Italija zahtevala!“

Pri tej priliki omenimo še dveh irredentarskih zadev: Neki Istrijan Bosghi, ki živi v Italiji, pisal je v poletji nekemu rudečkarju v Istrijo zahvalno pismo, ker je ta nabral in poslal 425 lir za rodbine italijanskih vojakov, ki so padli pri Dogali. V Tem pismu se nahajajo tele jako zanimive vrstice: „Ves nabrani donar razdeli vojno ministerstvo mej potrebne rodbine in tudi svoto, kojoj ste mi priposlali Vi iz dežele, kjor je italijanska zavest prav tako prebujena, kakor pri nas, dasi tudi ta dežela še ni del našega kraljestva (!) Ali Vašo sočutje, koje nam dokazuje v sreči in nesreči, dokazuje, da bode necega dne, koji ni tako daleč, po volji naroda in umestnosti vlade združena Vaša zemlja z našim kraljestvom v eno državo.“

Prad kratkim je bilo v časopisih čitati, da so v Terlugu na Tirolskem napravili veselico, katere čisti dohodek je bil namenjen za napravo novih orgel; zato se je ta veselica vršila pod vodstvom duhovščine. Med veselico je godba iz Tridenta svirala neko garibaldinsko skladbo, in tej skladbi je nazočlo ljudstvo tako demonstrativno pleskalo, da so jo morali godei ponavljati. — Takih in enkih irredentarskih dogodiljav bi hoteli navesti mnogo, če bi upali z njimi zbuditi potrebno pozornost in primerno postopanje; a ker se tega ne nadjamo, nehmo za zdaj. Odgovornost prepustimo drugim.

Einspielerjeva slavnost.

(Konec.)

Po slavnostnem govoru napatijo se gostje h kosilu. Pred obedom še sprejme gospod zlatomašnik

deputacije iz raznih pokrajin. Najpred se mu predstavijo in mu nazdravljajo deputacije iz Hrvaškega, potem iz Ljubljane, iz Stajerskega, iz Kopra, iz Trsta, z Goriškega (župnik Logar), zastopnik vseučiliščnikov in njihovega društva Triglav v Gradcu, naposled pa zastopniki raznih koroških občin, ki so mu ob enem izročile častne diplome. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Celovcu poklonilo mu je krasno, umetno izdelano adresno. Vse častitke je zlatomašnik prav čvrsto in duhovito odgovarjal.

Pri banketu nazdravlja predsednik slavnostnega odbora najpred. došlim gostom, potem napija zaporedoma sv. Očetu papežu, presvitemu cesarju Francu Jožetu I., knezoškofu celovškemu in zlatomašniku. Sledilo je potem mnogo raznovrstnih govorov in napitnic. Proti večeru razidejo se gostje na vse strani; največ jih je šlo v Celovec.

Telegramov in pismenih častitek došlo je blizu 300 iz vseh pokrajin našega cesarstva. To je zadostor dokaz, kako v občo spoštovan je naš Andrej Einspieler.

Pismene častitke poslali so celo 3 škofi: celovski, ljubljanski in djakovski (Strossmayr). Častitka poslednjega je posebno obširna. Častitalo mu je tudi Nemško katoliško konstitucionalno društvo v Celovcu in mnogo drugih društev po Slovenskem in občinskih zastopov na Koroškem. Telegrafično je došlo 130 častitek. Med temi so bile z Goriškega te-le: od gg. dr. Ant. Gregorčiča in dr. Al. Rojca, od političnega društva „Sloga“, od goriških zbranih rodoljubov, od prof. Berbuča, od frančiškanov v Gorici, od bralnega društva v Sempasu, od bralnega društva v Kozani, od katoliškega bralnega društva v Brdih, (politično društvo „Jez“) mn je malo pred poslalo diplomu častnega uda, od dekana Vidica iz Kanala, od dekana Krageljna iz Tolmina, od Citalnice v Borcu in od duhovnikov Dugulina, Erfolja in Mesarja v Ajdovščini.

Preobširno bi bilo navajati vse častitke, zato sklenemo opis te slavnosti s častitko g. Ivana Resmana iz Ale na Tirolskem, ki se glasi tako-le:

Dr. Toman mi je l. 1863. v pričo kanonika Simandla priporočal to-le: „Dečko, kadar slišiš ime „Einspielerjevo“, odkrij se in prosi Boga, da bi ga ohranil dolgo let nam Slovencem . . .!“

LISTEK.

Cerkljanskega hribovca misli o glavah.

Čudna misel šnila mi je v glavo. Koliko ljudi gamazi po tej božji zemlji, in vsak izmed teh ima svojo glavo! Odted toliko različnih misli, toliko različnih prepričanj, toliko besedovanja, toliko preprirov, toliko zamere, toliko sovraštva. Koliko zlatega časa (čas je zlato) pravijo praktični Amerikanci) se po nepotrebnem potratijo (namesto da bi se ga za kaj koristnejšega porabilo) s tem, da skuša vsak svojega sosedu prepričati, da ima edino sam prav; in ako mu sosed noče verjeti, zmirljata se, prepričata, sovražita, drug drugemu skuša vsled tega velikokrat škodovati (večkrat celo v lastno škodo), da bi le-zmagal! Kako krasno bi bilo, ako bi imeli vsi ljudje skupaj eno samo glavo, naj bi le bila debela, da bi bila le dobra! Kaj ne, orjentalška fantazija! — Škoda, da se ni tega „predmeta“ lotil kak pesnik „na glasu“. Neizmerno hvaležen predmet bi imel, Misel originalna; po mojem vedenji ni še nihče kaj takega opeval; oblika bila bi gotovo tudi krasna (saj sem rekel: pesnik „na glasu“, in tak bi že vedel pikantni misli dati tudi pikantno obliko), pravilno, vse stopice preštete, sploh brez graje — „furori“ bi delal — pa kljub temu imeli bi ti šembrani ljudje vendar le vsak svojo glavo, morda bi se celo kedo predrznil trditi, da tudi ta pesen ni vredna „piškovega“ oreha.

Ugonajte, pri kateri priložnosti mi je ta misel moje možgane prcsnila. Pa ne, da bi bil tudi tukaj

Dornberg? V „Slovenca“ je že prišel, „Slov. Narod“ je ogrel, v „Soči“ se je že pral, „Rogač“ prišel je vsled tega ob pamet (Moj prednik, dopisnik iz Cerkljanskega je že radoveden, kam je ušla, saj prša: ubi pamet?), da je „Cerkveni Glasbenik“ ali pa „Cerkvenega glasbenika“, dovoljujem dvojno sklanjo) malo razburil, se niti ne čudim, kaj, ko bi bil še tebe? — Bravo, bravissimo! Ako nisi svoj živ dan nobene zadel, to si. Dornberg vzbudil je mojo fantazijo, pa bo kedo čezenj zabavljaj! „O ti, moj Bog“ (pravi naš zdravnik, škoda, da ne more zmešanih pojmov vsem ozdraviti.), koliko nepotrebnega govorjenja in pisanja vsled tega, ker ima vsak človek svojo glavo! Ako bi bili vsi v tem edini, kaj hočejo „Cecilijski“ porabil bi se bil oni papir, črnilo, strošek za tisk in čas lahko proti javnim plesom i. t. d. Koliko koristi bi bil lahko oni, po nepotrebnem porabljeni papir naredil! Vsi zgoraj imečani časniki pridejo v roke recimo 5000 ljudem, recimo da je 900/otrdovratnih, da se ne dajo spreobrniti, ostane jih vendar še 500, ki bi se bili spreobrili vsled onih člankov, katerih ni — en sam človek je vreden — no, denimo, da je vreden samo toliko, kolikor zemljišče celega sveta, bil bi torej dobiček že za celih 500 zemljišč celega sveta, kaj ni toraj goropadna škoda, da nimajo vsi ljudje ene same glave!

Moj nasvet je: G. vrednik, bodite vračni v prihodnje s papirjem pri neplodnih pojavnih. Pošljite magari ta moj nasvet vsem slovenskim časnikarjem vsaj v tem, naj bi bili slovenski listi ene glave, to je enih misli. Tudi onemu Vašemu člankarju smeli bi bili spis malo pristriči, ker je brez koristi, in sicer zakaj? Kdor je prepričan, ni mu treba dokazovanja, kdor pa ni, verujte mi, ta ni nasproten iz „prepriča-

nja“ temuč malo iz „hudobije in slabe volje“. in pri takem še tako obširno dokazovanje nič ne izda. Zlasti se dozdeva meni, to je moji glavi, nasproti takim zavednim narodnjakom nevmetno toliko „latinščino“ povdarjati. Mari bi rekel dopisnik: Tako hoče sv. cerkev za zdaj, mi ubogamo, komur ni prav naj se oglasi, kdor hoče imeti drugače, popravi po postavitvi poti in — basta!

Kolikor sem jaz pravila „Cecilijskega društva“ pratuhtal, ni tudi naloga Cecilijsancev zagovarjati dolečbe sv. cerkve, kdor ve, kedo je vodi, kdor ve, da mora katoličan ubogati, kar mu velevala, temu tega tudi treba ni — Naloga „Cecilijsancev“ je po moji „svoh“ pameti (rekel je nek Kanalec) edino ta, da se ukazi sv. cerkve glede liturgije izvršujejo, naj nam že velevali v latinščini, ali v slovanščini, ali v hebrejščini, ali magari v „volapük“ jeziku službo božjo opravljati. — Vidite; na ta način bi se mnogo prostora prihranilo za kaj koristnejšega, čeprav: kako je treba sušilnice vrediti, da bodo snhe tepke boljše.

Se nekaj mi pride na pamet — poglejte, beseda „pamet“ pride še le proti koncu! Savi imamo že vsi eno glavo. Kristus je glava cerkve, pravi sv. apostelj Pavel, če se ne motim (čudno, sam sv. Pavel v Dornberški aferi — le škoda, da poznam še mnogo nespreobrnjenih Savlov). Ako bi vsi to glavo pripoznali, konec bi bilo preprirov na svetu. Ako bi vsi spolnovali, kar nam velevala, pa bi ne bilo ne narodnostnega, ne socijalnega, ne „cecilijskega“ vprašanja. Pa to je križ: nekda ga niso hoteli poslušati, marsikdo imel je svojo glavo, katere ni hotel ukloniti, dandanes ima marsikdo (celo marsikateri katoličan) svojo glavo in je noče ukloniti. Pa recite, da ni križ s tem, ker hoče imeti vsak svojo glavo!!

Hvala Bogu, da je nam primeroma res dolgo ohranil koroškega očeta Einspielerja! Ali prosimo Ga, prosimo, da ga ohrani dolgo še vsem Slovincem, posebno pa še tlačenemu Gorotanu! Bog daj pozneje narodu njega vrednih, značajnih in požrtvovalnih naslednikov!

Ti pa, ljudstvo slovensko — po nekdanj najboljši slavni delu naše domovine — po Gorotanu, zbudi se, vstani, slušaj in delaj po zlatih naukih svojega največjega prijatelja, dobrotnika, svojega pravega očeta: bodi hvaležno svojemu Andreju s tem, da se čutiš vernega Slovence in tirjaš pravice sebi in slavnemu imenu svojih slovenskih očetov!

Hvale in slava velikemu Einspielerju!!

Cecilijansko društvo goriške nadškofije. (Konec.)

Mimogredé naj zavrnem še ugovor, da narod ničesar ne umeje pri latinski maši. Gotovo razumi dandaneu slov. kmet, kaj pomeni Kyrie, Gloria, Credo, Benedictus it. l. Vrh tega so ti deli sv. maše poslovenjeni v vseh molitvenih knjižicah. Cecilijanci podpisujejo celo pod latinski tekst prestavo, da pevci lahko razumejo, kar pojejo. Prašam, ali bi slov. kmet več razumel, ko bi slišal staroslovenski jezik pri službi božji? In tudi, če bi bil novoslovenski jezik uveden, bi poslušalci nikdar ne umeli vsega. Pojdite v gledališče in slišali boste jasno, razločno izgovarjanje in pevanje — ali zadržaja ne boste umeli, če nemate libreta. Pevana beseda ima namreč to lastnost, da se glasniki zategujejo in še le na konci samoglasniki pridevajo, zato je navadno nerazumljiva. — Nadalje prašam, ali ni glasba sploh jezik, ki govori k srcu? — Če torej vse v poštev vzamemo, se nam zdi, da slov. ljudstvo tudi pri latinski liturgiji vsaj toliko, razumi, kolikor je treba, da se vzbudi pobožnost. Kar pa narod ne razumi, naj žrtvuje v korist katoliške edinosti. Se vé da je „Narodovec“, ki so se „zarili“ v slov. liturgijo, za to katoliško edinost toliko mar, kot za lanski sneg. Saj zahtevajo slov. liturgijo edino le iz narodnih obzirov. Tedaj vera služi — narodnosti!

Nadalje piše „Narod“: „Po maši je bilo zborovanje Cecilijancev, ki so zagovarjali svoje stališče z raznimi razlogi“. — Teh raznih razlogov „Narod“ ne navode. Kaj pa, če so ti razni zazlogi trdni, prepričevalni? Kaj pa potem, če imajo Cecilijanci prav? G. dopisnik se torej ni niti potrudil k zborovanju, da bi Cecilijanske razloge poslušal; a pri vsem tem poroča o Cecilij. shodu in Cecilijance obsojuje. Ali ni to enostransko in krivično?

Videlo se je, da hoče dokazovati (Dornberški župnik), kako je tudi Cecilijansko petje nekaž nemški dar — pristavlja njegov razlagavec. Če meni „Narod“ v soglasju z „Ljub. Zvonom“, da je Cecilijansko petje germansko, se zopet močno moti. Cecilijanska društva imajo namen gojiti koral, mnogo glasno petje v Palestrininem zlogu, cerkv. petje v domačem jeziku in instrumentalno godbo, kolikor ne nasprotuje cerkv. določbam. Prašam po tem takem: ali je koral, kateri izvira iz prvih vekov krščanstva, nemškega izvira? Ali je Palestrina, katerega zlog (stil) je potrdila katol. cerkev, bil Nemec? Ali je cerkv. petje v domačem (slov.) jeziku, za katerega zboljšanje se toliko trudijo Cecilijanci, tudi nemško delo? Cecilijanci pojejo lahko leta in leta, ne da bi jim bilo treba hoditi na posodo k Nemcem. Ali je verjetno, da bi bili Čehoslovani, Poljaki in vsi drugi katoliški narodi sprejeli od Nemcev tak dar, ki bi nosil znak izključivo nemške glasbe. Nikakor! Cecilijanska glasba je internacionalna — katoliška. Nemci imajo samo to zaslugo, da so oni prvi na dan spravili glasbine zaklade klasikov 16. in 17. stoletja, katere je bil humanizem, opera, in sploh posvetni duh preplaval in zasul. In tudi če bi bilo Cecilij. petje res nemški dar, ali se mora za to zavreči? Koliko smo ubožni Slovenci prešli od drugih narodov in tudi od Nemcev, posebno od vzglednih katoliških Nemcev, ne da bi komu prišlo na misel dobro stvar zaradi tega zametovati. Če pa mislijo Narodovci, da moramo iz sovraštva do Nemcev vse nemško zametavati, so tedaj še večji sovražniki, ko Madjari, katerim zaradi šovinizma sami Narodovci pogin prerokujejo.

Kar se tiče onega priporočila, naj „Cecilijanci prosijo da se jim dovoli cerkveno petje v narodnem jeziku tudi pri petih mašah,“ odgovorjam, da naj grede raje zastopniki slovenske liturgije v Rim. Čemu nas sramotite in potem pošiljate, da bi v am kostanj iz žerjavice pobirali in se pri tem opekli? Saj Cecilij. društvo nima namena potegavati se za spremembe pri božji službi, ono se drži, kakor mu društvena pravila ukazujejo — obstoječih cerkvenih določeb. Zastopniki slovenske liturgije naj si ustanovijo drugo društvo v ta namen in naj si poiščejo mogočih pokroviteljev.

Kar se dostaja tega, da Cecilijanci vsaj v določenih mejah privoščijo nekaj petja s slovenskim tekstom, je pa odgovoriti, da ni še slovensko to, kar se oblači v slovensko obleko in nošo. Dokaze, da so napravi s podstavo slovenskega teksta tudi slovenski,

je treba Cecilijancem še posebej dati“. — Tu se torej očita, da Cecilijanci napevom tujega duha brez izjeme podtikajo slovanski tekst. Gola laž in obrekovanje! Narodov temeljit učenjak pač ne čita „Cerkv. Glasbenika“ in njegovih muzikalnih prilog, drugače bi vedel, da so ravno Cecilijanci A. Foerster, D. Fajgelj in drugi zasledili in priobčili Krasne slov. cerkvene pesni (v molu) iz onega časa, ko je naš narod, kakor češki peval še v koralnem duhu. Dopisnik ne vé, da so v Ceciliji poleg zgoraj omenjenih slovenskih tudi nekatere češke in če se ne motim, tudi hrvatske izvirne pesni. Ali imajo te tudi neslovenski duh? Najbrž tudi ne vé, kako strogo Cecilijanci gledajo na to, da ne pride v zbirko cerkv. pesni kaka pesen, ki bi nosila pečat novejši italijanske ali nemške muzikalne spačonosti. (Glej kritiko „Cerkv. pesni“ II. v Cerkv. Glasb.) In če se tudi zaradi ubožnosti in pomanjkanja slovenskih dobrih pesni zloži kaka nova pesen v pravem cerkv. duhu, če hočete prav v „čehoslovanskem“ cerkv. zlogu, ali je to vže pregreha in v kvar slov. narodu? Kdo bo pri začetku glasbine reforme pričakoval dovršenosti in konca? Vem, da so v „Ceciliji“ predstavljene neke koralne pesni, ali te so klasične in se poje po celim katoliškem svetu. Slovenci pa naj bite biseri zavrgli in se obdali s kitajskim zidom svoje narodnosti.

Ker g. dopisnik sam priznava, da Cecilijanci ne gojijo samo latinsko petje, ampak „i vsaj v določenih mejah privoščijo nekaj petja s slovenskim tekstom,“ zatorej nam ni treba zavračati očitanja, da hočejo Cecilijanci vse polatiniti. Mi nočemo biti bolj rimski in papeški, kakor je Rim in Papež. Če Rim le količkaj popusti — mi tudi popustimo; npr. pri popoldanski službi božji celo prel Najsvetejšim pojemo — slovenski. Kar se je Cecilijanska ideja porodila, se ne poje nič več latinski, kakor prej. Da se je pri peti maši navzlic nekterim razvadam v Slovincih pelo v obče latinski, tega ne bo nihče tajil. Torej zakaj toliko hrupa, če so le starega držim?

Popraviti pa nam je stavek: „Največe zasluge imajo Cecilijanci goriške nadškofije v tem, da so nabrali doslej dva zvezka starejših pesmi z napevi, ki se že tu pa tam prepevajo po slov. cerkvah na Goriškem“. — Nam to, odkritosrečno rečeno, ni nikakor „največa zasluga“. Veča zasluga se nam zdi, da so Cecilijanci odpravili toliko gled besed in napeva nič vrednih, narod in Boga sramotilnih pesmi, da so v vpeljavo dostojnejših pesni čast božjo poveljali, da so ljudstvu ukus sčistili in poblašili, da so izgojili toliko pevskih korov in vzbudili vže precejšnje število mladih skladateljev in organistov, katerim je glasba umetnost, a ne rokodelstvo in dobičkarija.

Omenjena dva zvezka „Cerkvenih pesni“ pa nista niti iz narodnega obzira posebe vrednosti, ker nekatere pesni niso izvirne slovanske; namen imajo samo delati most do boljšega. Se ve da se zdita „Narodu“ ta dva zvezka največa zasluga goriških Cecilijancev, ker sta slovenska. Torej vso le toliko velja, kolikor podpira in pospešuje narodnost! Ali vera in umetnost nimata več — cene?

Narodov „nestrokovnjak in neveščak“ mnogo kvasi o nekem „slovenskem duhu v napevih, kateri se mora pridružiti zaresnosti (!) cerkvenega petja“. Mi smo radovedni, kaj si g. dopisnik misli pod slovanskim duhom in ga prosimo, naj nas o tem temeljito podučí. Saj vendar ne misli, da moramo peti v cerkvi ruske ali srbske pesni, kar je katolikom prepovedano (communicatio in sacris). Vzhodna cerkev ima v svoji cerkvi tudi koral in njeno večglasno petje sloni tudi na koralu, ki je pa jako „pristen“ in ubog, odrvenel in nerazvit, kakor sploh vsa razkolniška cerkev, brez pravega življenja. Iz vsega tega čitatelj lahko spozna, da Cecilijanci bolje poznajo in goje slovanski duh „v napevih“, kakor vsi njih nasprotniki — kričači. Še eno opombo. Cecilijanci se lepo zahvaljujejo „Slov. Narodu“ in njegovim neveščkom za svete in „preudarke“, ki bi jih kakor Dornberški župnik spravljali — na led. Nam je Rim podlaga vse resnice in pravice; tega se hočemo zvesto držati, tam si svetov in preudarkov iskati, če pa pri Narodovih neveščkih. Mi imamo jasne pojmove in vemo, da delamo za čašni in večni blagor ljubljene nam naroda. Nasprotniki pa dobro glejte, kam pridete z brezpotrebni in negotovimi novotarijami, kajti naš narod je v takem hudem položaju, da nikakor ne utrpi poskusov in potrate, ne v tem ne v drugem pogledu.“

Cecilijance.

Dopisi.

Iz goriškega okraja, dne 5. oktobra. (Učitelstvu v prevdarek.) Na dnevnem redu okr. učit. konferencije, ki se ima vršiti dne 12. oktobra t. l. v Solkanu, bo tudi volitev zastopnikov v okr. šol. svet, v komisijo okr. učiteljske biblioteke in volitev zastopnikov v stalni odbor.

Tovariši! Te volitve so velike važnosti; treba je malo preudariti, kakošne zastopnike nam je voliti. Mi nismo izmed tistih, da bi po svojih dosežanjih zastopnikov udrihali; odkritosrečno se jim zahvalujemo za njihov trud, za vspehe v korist šolstvu in učitelj-

stvu na Goriškem; upamo pa, da nam spoštovani dosedanj zastopniki ne uzamejo za zlo, če jih povabimo, naj bi z nami vred preudarili, ali ima ostati vse pri starem, ali naj bi se kaj premenilo. Oni so imeli pred nami vsemi priložnost se prepričati, da so zastopniku učitelstva v okr. šol. svetu sledeče lastnosti potrebne:

- 1.) On mora nas ljubiti, kakor samega sebe;
- 2.) on mora biti za zastopanje učitelstva v okr. šol. svetu zmožen, — če je mogoče najzmožnejši;
- 3.) on se mora te svoje zmožnosti o pravem času in na pravem mestu nam v korist tudi posluževati in jo nepristransko skazovati;

- 4.) on mora biti, — če je le mogoče — od c. kr. okr. šol. sveta neodvisen; da bode tak, ne sme hrepeneti ne po boljši službi našega okraja, ne po drugi, ali prvi plačni vrsti, ne po kateri remuneraciji; on naj bo tak, da mu okr. šol. svet ne bode mogel ne koristiti, ne škodovati in da bo od družih udov spoštovan. „Kdo bi pa imel take lastnosti?“ — „Izmod nas učiteljev goriškega okraja nobeden.“ — „Mi naj tedaj volimo katerega, ki ni učitelj našega okraja?“ — „Da.“ — „Pa kdo poreče, da nimamo med seboj zmožnih mož in jih moramo hoditi drugam iskat.“ — „Nuj reče; mi pa vemo, da jih imamo in sicer zmožne, učene, pridne, marljive in spoštovane može, čiste kot solnce; ti pa imajo vsak svojo brigo in spono, za katero ni nemo-goče je na „špago“ privezati; o nobenem ne moremo reči, da bi vsem zgoraj navedenim zahtovam zadostil.“

„Ali naj volimo za svoje zastopnike samo ptuje ljudi?“ — „Da, če bi jih dobili z vsemi navedenimi lastnostimi; ker pa imamo za sedaj samo enega takega, volimo vsaj tega; deželna šolska postava nas v tem obziru nič ne veže; naše nadepolno „Učiteljsko društvo za goriški okraj“ ki v dolgem spaji nabira moči za mladeniško čvrsto življenje, bode tudi nove pridobitve vesel.“ — „Kdo pa je ta in kje stanuje?“ — „Kdo da je, povesta naš velespoštovani c. kr. okr. šol. nadzornik, ki ga zelo ceni in ga je po pravici imenoval prvega pedagoga na Goriškem in po tem naš „Učiteljski tovarš“, ki je naj ponosen in bi bil še bolj „štiman“, če bi ga imel na Kranjskem; stanuje pa v Gorici in je c. k. učitelj.“

„Na svidenje pri okr. učiteljske konferenci v Solkanu, pa z nado, da ne pridemo do ožje volitve, ker za tako bi se naš kandidat prav lepo zahvalil, ker on nas ne potrebuje, kakor mi njega, — če smo zavedni in vemo, kaj nam stoji prav in kaj ne.“ —

F.

Št. Viška Gora, dne 1. oktobra. Oj, gorski dopisniki! ali so vam peresa zarjavela, da nobeden ne potoži dragim čitateljem „Soče“ o nekaterih nerodnostih našega visokega kraja, ki se ne strinjajo z današnjim vekom. Saj ste še druge, malovredne stvari obešali na veliki zvon, zdaj pa tako molčite in ne posvarite, razuzdane mladine. Presnoto, bom pa jaz — rad bi svojo imo podpisal, pa — radi bi me poznali, kaj ne? Pa opišem toliko, da kdor ima kaj iskro v glavi, so mu zasvetli.

Miroljuben človek sem, ki nikomur nič slabega ne želim, še manj pa storim; lahko tudi rečem s pesnikom:

Zelim imeti si moči,
Storiti srečne vse ljudi.

Za korist miloga slovenskega naroda, za poštene zabave, za lepo petje sem unet z dušo in s telom. Boje, vpitje, rogoviljenje in na vso moč ertim. Lahko bi mi kdo očital: „piše, da upitje in šum sovraži, v krčmi pri šumečih bratih je pa le rad.“ To tudi sam priznam in tudi rečem, da pijem ga rad. A z „Andrejevimi Janezom“ v krčmi nikoli ne rogoviliva, lepo na tihem sediva in se o konjskih zadevah pogovarjiva. Kako pa to, da moj mirni vinski bratec „Janez“ včasih po ugodnem kako za uho dobi? Pripeti se tudi, se ve da ne velikrat, da se z vinskimi bratcem še le v pondeljek odpraviva iz krčme domov. Po poti hajd še v P...na. Saj sva oba na ženitev, in človek, kedar ga ima pod klobukom, ne pomisli, da ui za to. Saj meni so že davno ocvetele lepe cvetlice mladeniških let, in še na misel mi ne pride kaj takega, kadar imam čisto glavo. Zdaj — mislim, da me že dovolj poznate. Naj mi nobeden ne vzame za zlo, če ga zadene kaka klefuta, ker hvalil bom, kar je hvalvednega, in grajal, kar je grajevrednega.

Prišli so kratki jesenski dnevi, pa dolgi večeri, tako da se človeku prec po končani večerni molitvi ne zljubi iti k počitku. Navadno si ga po večerji še eno pipo napravim, sedem za peč, ter premišlujem svojo sicer ne žalostno osodo. Mnogokrat slišim lepo petje vrlih gorskih ideničev. Skrite srčne rane jim ne dajo počivati, in v pesmih tožijo svoje britkosti. Serce se mi trese, ko slišim lepe umetne pesmi prepevati! Stopi mi pred oči tisti čas srečne mladosti, v katerem sem tudi jaz prepeval lepe domačinke; spominjam se Vodnika, ki pravi:

Kdo rojen prihodnih,
Bo meni verjel,
Da v letih nerodnih,
Okrog le sem pel.

Oh! kaka britkost me navdaja, ko pomislim, da zame ne bode prišla nikdar več srečna narodna

Ieta. Hvala vam, gorski mladeniči, ki mi ogrevate mojo sicer ne prav staro kri.

Vse hvale vredno je pri nas tudi cerkveno petje, o katerem so drugi gorski dopisniki že dovolj poročali. Omenim le to, da so bili naši cerkveni peveci povabljeni dne 17. julija na Pečine, kjer imajo omenjeni dan navadni shod, da so pri cerkveni slovesnosti peli. Po končani službi božji hajd pod lipo, da si privoščijo nekoliko zlate kapljice.

Kjer sladko vince se cedi,
Tam tudi brez petja ni!

Tako začno tudi naši mladeniči, od zlate kaplje navdušeni peti lepe narodne in umetne pesmi. Ali glejte! nek pobalin tudi iz šentviškogorsko vasi pri-govarja drugim fantom: natepimo jih, kaj se s tem ponajajo! — Ali je to lepo? ali je to pošteno? ali se kaj takega sliši iz ust poštenega mladenca? O, zaslepljena prismoda govori tako! Ne bil bi zamej, ko bi bil kaj takega moj vinski bratce „Janoz“ izrazil, pa izrazil je ud bralnega društva, ki je bil pred tremi leti pevec, pa je odstopil. Morila je za to nasprot-nik, ker je od petja odstopil. Mogoče — saj so tudi nemškutarji (odpadniki) hujši, ko Nemci. S tem se je unela iskra, katera tli, in Bog ve, kako bo uga-snila.

Pozneje pridejo štirji korenjaki v kičmo g. Ž...na. Bil je lep, prijazen nedeljski večer, tudi gorski mla-deniči so omenjeni večer prav prijazno po vasi pre-pevali ter se napotili v omenjeno kerčmo. Tam se tudi pokaže tista precartana iskra. Čez nekoliko časa odidejo omenjeni korenjaki iz kerčme, ter upijo: fantje, če imate „šnajd“, za nami, vas že nabitjemo. Naši fantje gredo za njimi, ter jih le od daleč opa-zujejo. Ali omenjeni korenjaki prav po zverinsko kriče, tolčejo in preklinjajo; „fantov noče biti, pa vi deci ven!“ tako da mirne ljudi iz spanja bude. Prav ste storili, gorski mladeniči, da niste šli takim sirovežom v pesti. Kaj bi se bilo lahko zgodilo? Hvala vam, saj vas je omika dotekla. Prosim vas, ne hodite nikoli s takimi siroveži v dotiko, da boste pri pametnih ljudeh kaj večjali.

Oni rogovileži menda mislijo prihodnjo nedeljo gorskim mladeničem vkljub napraviť javen ples. Ali ni to delo hudobnega duha? Saj javnega plesa ni bilo pri nas že celih 10 let; topeža pa že 18 let ne, in tudi zdaj bi ga ne bilo, ko bi omenjeni mladeniči pustili našo vas v miru.

Mladeničem, ki se tako surovo obnašajo, zakli-čem: pomislite — pomislite in še enkrat pomislite, da se ne boste tako niski kazali. Ali je to lepo da se bodo vam zaradi surovosti drugi posmehovali? Fantje, potegnite se za napredek drage domovine, za mili slovenski narod! Tam se vstopite proti krivci na „šnajd“, in recite: mi smo, ki se ne ustrešimo nobene sile! To vam bo v čast, ne pa, če so s svo-jimi rojaki, sosedi in brati prepirate in pretepate.

V današnjih časih, ko je med Slovenci in na-rodni toliko prepira in nesložnosti, človek želi, da bi bili fantje vsaj ene vasi složni. Pa kaj morem jaz sam k temu. Najboljše je, če se vsedem za peč in zdihujem k Bogu: Ut populo slovenico pacem et unitatem largiri digneris! — Vendar k vsemu molčati ne gre, saj veste kam spada mutus, non obstat.

Iz Kobarida, 2. oktobra. — Nisem sicer na-vajen, pa saj nimam tudi časa, odgovarjati nikomur na dopise — hudobne napade — v časnikah, a ker mi dopisnik iz Tolmina (to ni res — tako delajo ti-hotapci) g. „Nihče“ daje s svojim dopisom v št. 40 „Soče“ k temu povod, pa naj bo, da se s tem svo-jim tovarišem „možakom“, javno zahvaljujem za zaupanje, ki v me stavijo, ter so me v tretje izvolili v zastopnika v c. k. okr. šol. svet. — G. dopisniku „Nihče-tu“ in svojim tovarišem pa povedati moram, da bi me bilo res sram, ako bi me bili oni izvolili, ker to bi meni ne bilo po nikakem v čast, da sem zastopnik takim „Nihče-tom“ ali „Mihcem“ —? zato bil bi pa res odstopil, (osoda?) zdaj pa ostanem. Da ne delam nobenemu krivice, in tudi „Nihčetom“ ne, to ve vsak „poštenjak“; a kaj vi o meni mislite, mi prav nič mar ni, saj vas svet dobro pozna — pre-napetneži. — Pred par meseci vam je, g. dopisnik „Nihče“, nekdo na uho, pa glasno povedal, da učitelju ne gre dopisovati šolske ali učiteljske zadeve v polit. liste, zato —? Vendar nisem mislil, da ste tako hudobni, g. dopisnik, da tudi svojim tovarišem jamo kopljete, — jaz vas nisem in ne bom sodil, a svet naj vas sodi!

Dovolj za vselej! razun osebno kaj voč, če že-lite, nič se vas vseh skupaj za „pravico“ ne bojim, ker vi „laž“ trosite in tovariše zapeljujete.

Ne „Nihče“, ampak F. Dominko.

Iz Kopra, 4. okt. — Zapustil nas je zelo priljubljeni, vrli vadnični učitelj g. Poniž, ki je bil res strokovnjak na pedagogičnem polju. Ljudski učitelji, ki nam izobražajo sedaj narod ter ga vzgajajo sistematično po pedagogičnih načelih, imajo se pre-mnogo zahvaliti temu možu. Dal Bog, da bi i v solnčnej Gorici užival iste simpatije, katere je zapu-stil v namorskem Koprui!

Radovedni smo bili zelo: kodó pride na nje-govo mesto. Da bo to strokovnjak na šolskem polju — ker le tak bode dosegal namen, ki mu je od-merjen, t. j. da bode uzor učitelja tuk. učit. kandi-datom — tega smo se nadejali, ker v Primorskeji je mnogo taeih učiteljev, ki bi bili gotovo na čast naš-mu učiteljsku in v prosep slovenskega in hrvaškega šolstva. Vemo tudi, da bi mnogokodó tekmo-val za to mesto: če bi bilo postavno razpi-sano! Ali presenečeni smo, ko je došel za sup-plementa izprašani neskušani učiteljski kandidat g. H. Dominko. Rečem, da smo bili jako presenečeni. No, ne bilo bi toliko, če bi bil g. D. vsaj kak dober talent!

Ni čudo, če radi tega mrmra in se čudi vse učiteljstvo na deželi (kakor slišimo in berem v pri-vatnih listih), saj se mu kar izpred očij oddaja služba, na katere mi-li in se pripravlja kodó že leta in leta. Učiteljstvo vidi in spozná, da: „Kedor ima nunc, ta je kolače“ — kakor dé narodna prislovica — in da ne pomagajo kar nič tudi najbolji izpiti, najsolidnejše življenje, najtemeljiteja učiteljska izobraženost! Zato pa tudi pravijo učitelji, ki se vračajo po več letih v Koper k izpitu usposobljenja: „Čemu bi se učil, do-velj je, da le izlezem! Saj na izpité, in kvalifikacijo itak nihče ne gleda. Vsak učitelj ima pri svoji oblasti posebno kvalifikacijo, po tisti se odločuje, ne oziraje se na — izobraženost in sposobnost.“

Res, žalostiti se mora človeku duša, ko čuje take govorice, ki so tako splošne, tako pol-nošteviline, kolikor učiteljev se vrača po več letih zopet v Koper. Zapustili so učiteljske z idejal-nim srem, nād polno dušo, — vračajo so z bridkimi prevarami ter nam pričajo: „Eeej! ni vse tako, ka-kor vi mislite!“

Politični razgled.

Vse ugiblje, kako se bode ustavilo kolo, katero je zavrtel naučni minister Gautsch proti Slovanom in kako se bode vsled tega nagnilo politično težišče v prihodnjem zasedanji držav-nega zbora. Gautsch je napravil hud veter in si vse prizadeva, da bi bil temu vetru tudi gospo-dar. V dosego tega šel je na Poljsko iskat pri-jateljcev. Tam zdaj ogleduje in ustanavlja šole, katere je drugim vzel, in hvali Poljake, kako dobro znajo nemški. — Z lepo besedo išče le-pega mesta. So li Poljaki tako lahkoverni, da se bodo njegovim obljubam podali, je dvomljivo, ker Poljaki gotovo vedo, da je Gautsch drugim Slovanom v državnem zboru nekaj obljuboval, da so glasovali še za enega sekcijkega načel-nika v naučnem ministerstvu, a potem —? Ni verjeti, da bi mu Poljaki za majhne darove po-magali proti drugim avstrijskim Slovanom, ker toliko vsaj previdijo, da kedar bodo drugi Slo-vani v Avstriji ugnani, pride vrsta gotovo tudi na nje. Godilo se jim bode, kakor se zdaj godi njihovim bratom na Pruskem.

Nekateri politikarji menijo, da se je vlada odločila za političen prevrat v državnem zboru, a nekateri pa temu oporekajo. Če se nič dru-zega ne zgodi — vsaj Gautsch bode moral od-stopiti, ker češki, slovenski in dalmatinski po-slanci bodo morali za to skrbeti.

Pretekle dni je bil na Dunaji higijski kongres (zdravniški zbor), ki je razpravljal zdrav-stvene zadeve; med drugimi tudi, kako je glede teh v šolah.

Zagrebski mestni zbor je odposlal cesarju pritožbo, da ban Khuen Hedervary zanemarja in očitno škoduje interesom glavnega mesta Zagreba.

Bismark je bil poslednje dni potegnil k sebi navezana svoja tovariša našega Kalnoky-a in italijanskega Crispi-ja, da jima je povedal, kaj hoče.

V Srbiji so imeli volitve v skupščino, ki so se prav prosto pa mirno in redno vršile in so izpadle za vlado zelo ugodno.

Italija ima pripravljenih 20 tisoč vojakov, da takoj začne boj proti Abisiniji, ako se Ne-guš ne uda določenim pogojem.

Domače in razne vesti.

Imendan Nj. Veličanstva Franc Jožefa slavili so v goriški prestolnici pretekli torek 10. uri s slovesno sveto mašo, katero je bral Nj. vzviše-nost knez nadškof in so se udeležili tukajšnji do-stojanstveniki in mnogo ljudstva.

Vabilo k veliki Slovesnosti, ki bode v nede-ljo 9. oktobra t. l. v Podgori v slavljenje najvišega imendneva Njegovega Veličanstva presv. cesarja FRANCA JOŽEFA I. ob priliki otvorjenj „Kato-liškega bralnega in političnega društva v Podgori“. Spored: 1. Popoldanska služba božja z blagoslovom in zahvalno pesnijo ob 2. uri popoldne v domači cerkvi. 2. Slavnostna beseda na dvoršči č. g. župana Ant Klančič-a. 1.) Petje, 2.) Pozdrav. 3.) Petje. 4.) Slavnostni govor. 5.) Cesarska kantata. 6.) Deklamacija. 7.) Petje. 8.) Srečkanje treh dobitkov: Srečka 10. novcev. III. Domača zabava. Pri besedi svira vojaška godba. Pričetek besede ob 3. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. za osebo; za družino 50 kr. Radodarni doneski se radovoljno sprej-mejo. Čisti dohodek namenjen je „slovenskemu otroš-kemu vrtu v Podgori“. V slučaju slabega vremena se bode slovesnost vršila naslednjo nedeljo. K obilni deleži vabi uljudno: Odbor.

V Podgori, dne 2. oktobra 1887.

Vabilo. Prihodnjo nedeljo 9. oktobra popoldne priredi „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ Izlet v Podgoro, s katerim bo slavilo najvišji imendan Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja FRANCA JOŽEFA I. Za odhod iz Gorice ni določen ni poseben kraj, ni poseben čas; vendar želeli jo, da bi se društveniki in njih družine, kolikor mogoče, držali skupaj. To isto velja tudi gledé vrnitve v mesto po končani slavnosti. Ob 2. popoldne bo cerkvena slovesnost v Podgori cerkvi z zahvalno pesnijo, katere se udeležé razen domačinov in občinskega zastopa na novo usta-novljeno „Katoliške bralno in politično društvo“ Podgorsko, „Slov. bralno in podporno društvo“ Goriško, „Kat. bralno društvo“ št. Ferjansko in drugi avstrijski rodoljubi. Po cerkvenem opravilu napotijo se vsi slavitelji najvišjega imen-dana z godbo in zastavami izpred šolskega poslopja pred stanovanje gospoda Andreja Koeljančiča, predsednika novo ustanovljenega „Katoliškega bralnega in političnega društva“ v Podgori in odtod na slavnostni prostor pred hišo gospoda Antona Klančiča, župana Podgorskega, k slavnosti, katero priredi imenovano društvo v Podgori. Slovesnost bo obsegala pri kozarci letošnjega pridelka pozdravo, govor, napitnice, srečkanje, deklamacije, pesmi in godbo brez plesa. Društveniki peveci se uljudno vabijo, naj bi sodelovali polnoštevino pri tej slovesni priliki. Vstopnina bo znašala 20 kr. za osebo in 50 kr. za družino; številka za srečkanje bo stala 10 kr. Čisti dohodek veselice je namenjen slov. otroškemu vrtu v Podgori; zato so radodarnosti ne stavijo meje. Gospodje društveniki so uljudno vabijo, da bi se s svojimi družinami prav obilno ude-ležili to domoljubne svečanosti. Ako bi bilo vreme 9. t. m. neugodno, vršila se bo slavnost naslednjo nedeljo 15. oktobra. V Gorici, 2. oktobra 1887. ODBOR.

Kanonična vizitacija v dveh furianskih de-kanijah, Gradiška in Visco, bode od 15. do 29. dne tek. meseca.

Duhovniške premembe. Č. g. Fabijan Jožef, kaplan, je prestavljen iz Ročinja k sv. Luciji. Umerl je v Gorici dne 23. septembra č. g. Machatschek France, v pokojeni katehet.

Čč. gg. Catini Janez, kaplan v Staranzano in Božič Peter, vikarij v Trenti, delala sta župniški izpit v tukajšnjem somenišči 5, 6 in 7 dne tek. meseca.

Oznaniilo. Naznanja se s tem, da se bodo dne 31. oktobra 1887 ob 10. uri zjutraj v pisarnici tu-kajšnjega deželne odbora, javno srečkale obligacije zemljiščno odveznega zaloga v znesku odmerjenem v razdoložitvenem načrtu 3. marca 1856 (drž. zak. II. št. 4). Deželni odbor v Gorici, dne 7. oktobra 1887. Deželni glavar: Coronini.

Učiteljska konferenca za goriški okraj bo v Solkanu 12. dne t. m. v šolski sobi ter prične ob 9. uri zjutraj. Na dnevnem redu je več važnih točiek, a najvažnejša je 2. ki se glasi: „Katero mo-ralične dobičke prinaša človeku delavnost. Kako naj šola napeljuje mladino k delavnosti. To točko je u-čiteljstvo izdelalo tudi pismeno.

Premembe pri učiteljstvu. G. Jožefa Jug po-stala je začasna učiteljica v Križu. G. Marija Ko-cijančič prestavljena je iz Rihemberga v Devin. G. Karolina Leban, izprašana kandidatinja je dobila služ-bo v Rihembergu. G. Karolina Kocijančič, izprašana kandidatinja, nastavljena je na trirazrednico v Pod-goro. Definitivni učitelj g. Henrik Leban nastopi služ-bo v Kviškem.

Prvi občni zbor „Katoškega političnega in bralnega društva v Podgori.“ bil je prešlo nedeljo dobro obiskan in vršil se je v najlepšem redu. Predsednikom je izvoljen gosp. Andrej Ko-cijančič dež. poslanec; podpredsednikom gosp. Anton Klančič, župan, in sedem odborikov. Novemu dru-štvu in odboru želimo najboljši uspeh in resno voljo za prosep tega jako važnega društva. Začetek je dober, kakor se vidi iz današnjega vabila. Treba torej, da naše vrle Podgorce podpiramo, in da se v nedeljo v ogromnem številu udeležimo narodnega in patrijotičnega praznika v Podgori. Rojaki! na svi-denje v nedeljo v Podgori!

Slovenska čitalnica v Prvačini priredi 16. t. m. veselico s petjem in godbo, pri kateri bode igral vojaški orkester iz Gorice. Program pri-hodnjič.

Prvaška godba je pismeno in ustmeno zago-tovila sodelovati pri slovesnosti v nedeljo v Podgori, ko so bila vabila k slovesnosti že dotiskana, je pa odpovedala z izgovorom, da je pol godcev obljubilo

svirati pri javnem plesu v Gradišči. Zdaj je naprosena vojaška godba tukajšnje posadke, da bode v nedeljo v Podgori svirala pri slovesnosti.

C. k. okr. š. svet v Gorici razširil je dvorazredne šole v Križu, Rihenbergu in Podgori v dvorazrednice; enorazrednici v Opatjemselu in St. Florjancu pa v dvorazrednici.

C. k. okr. š. svet v Tolminu je razširil enorazrednico v Volčah v dvorazrednico in je ustanovil redno šolo Podbrdom.

Gostilna „Pri ogerski kroni“ v Gorici, so prešlo poletje povečali in olepsali, tako da se zdaj ta gostilna šteje med prve v Gorici. Posebno za pronočišče je zdaj mnogo čednih sob na razpolago, in tudi prav po nizki ceni. Kar so pa jedil, pijače in postrežbo tiče, je ta gostilna že dolgo na dobrem glasu, in more biti zadovoljen ž njo vsak gost.

Za pogorcelce v Lazcu sta darovala gg. dr. Fr. S. 2 gl. in J. J. 1 gl.

Število davčnih uradov namerava vlada na Goriškem, v Istriji in na Češkem pomnožiti, a v Dalmaciji zmanjšati.

Javen ples na treh krajih v Mirnem je bil preteklo kvartno nedeljo; na mirenem gradu je bila pa „božja pot“. Ljudstva je bilo mnogo, da se je udeležilo duhovnih dobrot. Lačni krčmarji so pa nastavili svoje zanjke — javne plese — da so vlovili obilno dobička. Koliko jim bo koristil? Sramotno je, da kadar je božja pot, je ob enem tudi javen ples. Kdo vé, ali je bilo tisto nedeljo v Mirnem več ljudstva radi odpustkov, ali radi plesa. Plesišča so bila polna. Kjer hočejo imeti javne plese, naj se za isti dan opusti cerkvena slovesnost. Drugače se s cerkveno slovesnostjo, z božjim potom, z odpustki privabi ljudstvo in mladino k plesu. Duhovščina naj tirja, da naj se opusti ples, ali pa naj ona opusti božjo pot — slovesnost. Obžalujemo, da županstvo v Mirnem nema toliko razsodnosti ali toliko poguma, da bi javen ples vsaj na taki dan ne dovoljevalo!

Pouk podpornim udom „Slovenskega bralnega in podpornega društva v Gorici.“
Z ozirom na veliko nemarnost društvnikov pri vplačevanju mesečnin, na ogromno vsote podpor, katere je društvo letos plačalo, in na določbe društvenih pravil o vplačevanju (§ 14), zdravljenju (§ 15) in podporah (§ 17) sklenil je društveni odbor v seji 23. septembra t. l. naj se razglasi podpornim udom naslednji pouk. 1. Mesečnina se plačuje za en mesec naprej. 2. Podporni ud, ki je zaostal z mesečnino, nima pravice ni do zdravil na društvene stroške, ni do denarne podpore. 3. S tem, da zamudnik plača zaostalo mesečnino, ne dobi pravice ni do zdravil ni do podpore za tisti čas, ki je pretekel pred plačilom. 4. Društvenik, ki je plačal mesečnino, ima pravico do zdravnik; ali da se more te pravice poslužiti, mora oglašiti se pri predsedniku ali njegovem poverjeniku in dobiti potrebne potrdilo (izvzemši siljeno bolezen za prvi posvet § 15. a.) 5. Društvenik, ki redno plačuje, ima pravico do zdravil na društvene stroške, ako so mu bila redno prepisana, to je: po oglašilu pri predsedniku ali poverjeniku in po izročnem potrdilu (izvzemši siljeno bolezen za prvi prepis). 6. Denarna podpora izplačuje se na podlagi zdravniškega spričevala o nezmožnosti društvnikov za delo. Nezmožnost sme zdravnik datirati še le od tistega dne naprej, ko je društvenik izpolnil vse pogoje (ko je vplačal mesečnino, oglašil se pri predsedniku ali poverjeniku, ter predstavil se zdravniku ali poklical ga na dom). 7. Kdor se ne predstavi, ko je zbolil, zdravniku, kakor je bilo zgorej opisano, dobi le toliko zdravil na društvene stroške in le toliko denarne podpore, kolikor bi mu šlo po zdavniki sodbi, ako bi se bil oglašil, ko je mogel, osebno ali po zastopniku. 8. Ako društvenik, katerega je zdravnik spoznal za delo nezmožnega in mu torej delo preporočal, vender le dela, zgubi pravico do denarne podpore. Če zdavniki spozna, da bolnik more delati, samo ne po navadi, skreči se število dnij, za katere gre denarna podpora, po spoznanju zdravnikovem. 9. Če si bolni društvenik z nepokorščino do zdravniških ukazov nakopje novo bolezen, ni društvo za njo odgovorno; če si z nepokorščino svojo bolezen pohuja ali zdaljša, dobi le toliko pomoč, kolikor bi jo dobil, ako bi bil zdravniku pokoršen, po sodbi zdravnikov. 10. Preplače na zdravilih ali denarnih podporah iztirja se od društvenikov s tem, da se jim odpisejo na novih podporah ali pa na vplačanih mesečinah. 11. V društvenih prostorih se obesi ta bla, na katero se bodo zapisovali bolni udje radi preglednosti (§ 19). 12. Mesečnino naj plačuje vsakdo društvenemu denarničarju (ali pa svojemu poverjeniku; tujemu poverjeniku plačevati ni dovoljeno. 13. Gospodje poverjeniki so prošeni, da bi izročili ta pouk vsem podpornim udom ter da bi vsakega bolnika svojega okraja nemudoma naznanili predsedniku ali pa zapisali ga na društveno tablo. Zunanji poverjeniki naj si zaračunajo dotično poštno stroške. V Gorici, 23. septembra 1887. ODBOR.

Slike Ljubljane in sliko slavnega našega učnjaka Davorina Trstenjaka, katere je pred kratkem prinesel „Slovani“, prodaja upravništvo „Slovanovo“ po 25 kr. s poštno vse tri za 80 kr. Najbolje jih je naročiti več skupaj, ker se jih odpošlje v posebnem zavrtku. Imenovane slike so lepe v okras vsakej slovenskej hiši.

Poslano.

Gospod Franjo Bizjak iz Sežane me je grdo napadel v listih „Edinost in Soča“, da sem ga obrekel, da je prodajal meso krave, ki je crnila. To ni re-

snica, ampak resnica je, da sem svoje soprogi zapovedal, da nekaj časa ne bo pošiljala v njegovo mesnico po meso, ker je njegov mesarski blapec prinesel domu v vreči loj crknjene krave, kar se meni gnjus.

Na strune, katere so proti meni že več časa tako napete, bodem jaz godil in jih z drugim lojem mazal. Podpisaneu se zdi, da se mesarsko delo s konjederskim ali šintarskim ne vjema popoluoma, ker mesarski pomočnik mora imeti samo z zdravim in čistim mesom opraviti.

Sežana, 6. dne okt. 1887.

Ivan Golievščik.

Javna zahvala.

Velepoštovanemu in velescenjenemu gospodu dokt. Aleksiju Rajcu, deželnemu poslancu, izrekam podpisani najsrčnejšo zahvalo za naglo in uspešno pomoč, združeno s prijateljskim sočutjem, po kateri mi je rešil soprogo v največji nevarnosti gotove smrti.

V Št. Andreži, dne 22. septembra 1887.

Fr. Bajt
učitelj.

P. n. častito občinstvo!

Čast mi je naznaniti, da sem nastopil **notarsko službo** v Gorici in da imam pisarno ta mesec v g. Marcinjevi hiši via Mercato h. št. 12, v II. nadstropji, sobna št. 11; prve dni prihajajočega meseca pa se preselim v gosposke ulice, nasproti kavarni „Nationale“ v hišo šte. 9, I. nadstropje.

Priporočam. se p. n. častitemu občinstvu za napravljanje uradnih pisem, ki spadajo v področje notarjev.

Z odličnim spoštovanjem

V Gorici, 5. dne oktob. 1887.

Kavčič, notar.

Papirnica

F. WOKULAT-A

na Travniku v Gorici.

Ljubljanski uradni papir, za 500 pol 3 gld. 40 kr.
Konceptni papir, za 500 pol 2 gld.
Tinta Roedl-ja iz Prage, liter po 35 kr.
Tintni izleček, za 1/2 litra 70 kr., nareja 4 litre dobre tinte.
Pisma tinta iz izlečka za prekupce 2 gld. 75 kr. za 50 steklenic.
Tintni kamen.
Vse ostalo potrebščine po cenah, kakor v drugih prodajalnicah.

Posredovalnica

„Pompeo Della-Zotta via Duomo N. 13“
za prodajanje premičnih in nepremičnih reči, za oddajanje služeb, najemanje stanovanj in za druge mejdružne zadeve potrjena je od c. k. namestništva v Trstu.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrtnije želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrojajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregnajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofolletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.

Ena steklenica stane 80 novcev.

Dva živinska semnja,

vsako leto 1. maja in 18. oktobra sta z odlokom visoke c. k. deželne vlade v Ljubljani z dne 26. prosenca 1887 št. 11565 dovoljena za Bohinjsko Bistrico na Gorenjskem.

Slavno občinstvo je vabljenno k obilni udeležbi prvega semnja dne 18. oktobra t. l.

ŽUPANSTVO NA BOH. BISTRICI,
24. septembra 1887.

Želodčne bolezni hitro in gotovo ozdravi jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlečkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letičimi besedami, ni drugega ko prevara pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepijoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prvem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerodnega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti no diši, proti neprijetni sapi, gnajusu, riganju, zabušanju, hemoroidalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Črnilo od Rich. Gaertnerja,

ki naredi čevlje svetle.

ne da bi jih bilo treba s ščetjo vglajati in ostanejo svetli tudi v mokrem. Uradno je preiskušano in potrjeno, da usnju ni škodljivo in da je najboljšo med sedanjimi mazili.

Vpeljano je pri vojaki.

Gledati je na varstveno znamenje.

Napravlja ga tovarna Rich. Gaertner na Dunaji, Giselastr. 4, Part.

Steklenica velja 40 kr.; s pošto naročeni veljata 2 steklenici 1 gl. 30 kr., 6 steklenic 3 gl. 12 kr., 12 steklenic 4 gl. 80 kr. V Gorici se dobi pri E. Gentileju v gosposkih ulicah št. 10.

ŽELODČEVA ESENCA

lekarnja Piccoli-ja
v Ljubljani

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gospoda Dr. E. viteza Šöckla, c. k. vladinega svetovaleca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takozvana „Tinctura Rhei composita“, katera ozdravlja vse želodčne in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici priležan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodaja po 15 kr. eno, lekar Rizzoli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirskem, Koroskem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih, in sicer na Goriškem v Gorici: Cristofolletti, Kärner in Pontoni; v Ajdovščini: Guglielmo; v Cervignanu: Lovisoni; v Gradišči: Coassini; v Gradu: Pasqualis; v Trzinu: Cienca; v Tolminu: Palisca.

Na prodaj

po dobrih pogojih je v Ajdovščini hiša št. 16, katera je posebno priležna za gostilnico, ker je v sredi trga na državni cesti in ima velike prostore, hleve in tekočo vodo.

Kdor hoče kaj več izvedeti, naj popraša Jožefa dokt. Jakopič-a, odvetnika v Gorici.